

Commissie Hoger Onderwijs

Rapport in het kader van het
kwaliteitstoezicht van de
HBO5-opleidingen

CVO LBC-NVK Antwerpen

28431

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport in het kader van het kwaliteitstoezicht van de hbo5-opleidingen
door de Commissie Hoger Onderwijs
28431 CVO LBC-NVK Antwerpen

1. Conclusie

Onderwerpen	Oordeel
De onderwijsinhoud	Onvoldoende
Het onderwijsproces	Voldoende
De uitkomst van het onderwijs	Onvoldoende
Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Onvoldoende

2. Bevindingen

Algemeen

De hogeschoolpartner is Thomas More Mechelen-Antwerpen. In dit rapport is nog weinig concreet zichtbaar van deze samenwerking.

De 4 opleidingen waarop dit ZER gebaseerd is (Boekhouden, Fiscale Wetenschappen en Bedrijfsmanagement in avondonderwijs en Winkelmanagement in dagonderwijs) worden niet apart besproken zodat de lezer slechts een beperkt beeld krijgt; de voorbeelden ter verduidelijking komen meestal uit de opleiding Boekhouden.

De onderwijsinhoud

Enkel de nieuwe opleiding Winkelmanagement werkt met competenties. De andere opleidingen werken nog met leerplannen die niet meer altijd voldoen. Enige actualisering gebeurt via de ECTS-fiches. Verdergaande pogingen om het accent te verleggen van inhoud naar competenties worden niet beschreven.

Hoewel men aangeeft niet met competenties te werken in de leerplannen, vermeldt men dan wel op andere plaatsen het gebruik van competenties (bv pagina 12 laatste paragraaf van het ZER binnen de EVC-procedure). Het is voor de Commissie niet duidelijk of er wel of niet met competenties wordt gewerkt.

Dit onderdeel in het ZER gaat vooral in op hoe men de onderwijsinhoud actueel en up-to-date houdt met maatschappelijke evoluties, evoluties binnen het professioneel domein of wijzigingen in de wetgeving.

De volgende vragen kunnen daarbij worden gesteld:

- hoe wordt de visie van het centrum vertaald in de opleidingen?
- hoe wordt niveau 5 geëxpliciteerd?

Het komt voor dat men zich afwachtend opstelt (zie pagina 4, laatste paragraaf 'We zijn al langer vragende partij...'). Het centrum dient zelf initiatief te nemen, zich meer proactief op te stellen, samen te werken met andere business opleidingen bv. binnen hetzelfde samenwerkingsverband.

Een sterkte-zwakteanalyse ontbreekt in dit hoofdstuk.

Het onderwijsproces

Sommige modules worden op meerdere wijzen georganiseerd (contactonderwijs of gecombineerd onderwijs) hetgeen op zich een interessant gegeven is. De nadruk ligt dan ook op differentiatie in functie van de individuele student, ook qua werkvormen. Maar uit het ZER blijkt niet duidelijk hoe verspreid deze praktijk is onder docenten, zeker gecombineerd met het feit men als één van de uitdagingen het minimaliseren van het 'doceren' vermeldt.

Het toetsgebeuren is nog volop in ontwikkeling maar is het sturende element en dient dus een prioriteit te zijn. Een toetsingsmatrix is een werkinstrument en geeft m.a.w. meer dan een overzicht. Het is de basis voor het maken van afspraken in team, om te bepalen wie wat en hoe toetst en om aan kwaliteitsbewaking te doen. Ook qua toetsbeleid moet gedifferentieerd worden in functie van de werkvormen.

De indruk ontstaat dat men vooral werkt vanuit een ex-post analyse van het toetsgebeuren en op basis van vaststellingen uit deze analyse (bv. weinig geslaagden) probeert te reageren en bij te sturen.

Het ZER vermeldt als kritische punten: het werken op samenwerking en zelfreflectie.

De omkadering en de begeleiding van studenten, waar blijkbaar naast de docent ook de adjunct-directeur een grote rol in speelt, zijn goed.

Het ZER bevat meerdere voorbeelden van waar recent werd geëvalueerd en bijgestuurd.

De sterkte/zwakte analyse in dit hoofdstuk is zeer beperkt.

De uitkomst van het onderwijs

Dit onderdeel is in het ZER erg onvolledig uitgewerkt. Maar het bevat wel gegevens over slagen/niet slagen en uitval en hier krijgt de lezer wel een beeld per opleiding.

De meerderheid van de studenten gaat voor modules maar werkt de opleiding niet af. Dit doet de vraag rijzen naar de toekomst van deze HBO5-opleidingen wanneer niet voldoende graduaatsdiploma's worden afgeleverd. Hoe ziet men – onder andere op dit punt - de samenwerking met Thomas More Mechelen-Antwerpen?

Er is in het ZER een duidelijk gebrek aan data. Ook de exploitatie van data over de link naar de arbeidsmarkt (wat gebeurt er met de studenten na de studie?) en doorstroming naar andere opleidingen is afwezig.

Binnen het ZER geeft men zelf aan dat hier duidelijk een verbeterpunt zit (pagina 19 voorlaatste paragraaf): "het consequent werken met data in het kader van verbeteracties..."

Maar ook hier laat het centrum een vrij afwachtende houding zien en kijkt men naar de overheid en de creatie van het dataproject "Mijn onderwijs". Niets sluit echter uit dat men

hier zelf initiatief neemt en benchmarks zoekt. Om te beginnen kan bv. een eigen project opgezet worden om de eigen data professioneler in te zamelen, te stockeren en te exploiteren.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Wat betreft het aantrekken van nieuwe lesgevers ontstaat de indruk dat dit eerder via informele kanalen gebeurt. Bij de criteria die gehanteerd worden om lesgevers te selecteren ligt de nadruk eerder op de meer formele criteria in de beschrijving (diploma's). Dit lijkt haaks te staan op de didactische aanpak die gericht is op differentiatie (gecombineerd onderwijs).

Op vlak van professionalisering en verdere ontwikkeling van het personeel wordt in eerste instantie het initiatief bij de persoon zelf gelegd, alleen als blijkt dat er begeleiding nodig is (hoe?) wordt deze geactiveerd. Opnieuw speelt hier de adjunct-directeur een belangrijke rol. Blijkbaar wordt bij deze persoon heel wat individuele begeleiding gecentraliseerd, zowel wat studenten als docenten – inclusief inwerken van nieuwe collega's - betreft.

Onderling overleg tussen docenten binnen bv. vakgroepen kan gestructureerder en formeler, zeker als men betrokkenheid bij en gedragenheid van de onderwijsvisie en didactische aanpak wil verhogen en een bepaalde ambitie nastreeft op dit vlak.

Inzake kwaliteitszorg is er een eigen systeem maar de vraag rijst, op basis van dit ZER, in hoeverre dit systeem tot een praktijk is gegroeid die permanent de verbetering van het onderwijsproject in al zijn aspecten kan voeden of louter een meer theoretisch handboek is dat jaarlijks veronderstelt dat men een paar acties uitvoert. Een bevraging van studenten en personeel bijvoorbeeld gebeurt blijkbaar wel, maar er is weinig informatie over de frequentie, de exploitatie en de communicatie hierrond.

De afstemming met de hogeschool zit nog in de pijplijn. Op het ogenblik van het neerleggen van het rapport is de samenwerking in deze nog niet ver genoeg gevorderd om hierover een uitspraak te doen.

3. Aanbevelingen

Algemeen

Het verdient aanbeveling dat het CVO LBC-NVK Antwerpen de sterkte-zwakteanalyses uit dit ZER diepgaander uitwerkt en concretiseert.

De onderwijsinhoud

Het verdient aanbeveling dat het CVO LBC-NVK Antwerpen zijn onderwijsvisie expliciteert en aantoont hoe deze wordt vertaald naar de opleidingen.

Het verdient aanbeveling dat het CVO LBC-NVK Antwerpen duidelijk het niveau 5 van de aangeboden opleidingen aantoont.

Het onderwijsproces

Het verdient aanbeveling dat het CVO LBC-NVK Antwerpen aantoont hoe het de aandacht op samenwerking en zelfreflectie wil scherp stellen.

De uitkomst van het onderwijs

Het verdient aanbeveling dat het CVO LBC-NVK Antwerpen het hoofdstuk 'De uitkomst van het onderwijs' opnieuw in overweging neemt en evidente gegevens over doorstroom, behaalde diploma's, relatie met vervolgoopleidingen (binnen de partnerhogeschool) en relatie met de arbeidsmarkt er in opneemt.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het verdient aanbeveling dat het CVO LBC-NVK Antwerpen de criteria die worden gehanteerd bij de selectie van personeel formaliseert en meer afstemt op de noden inzake onderwijs, onderwijsvormen, ...

Het verdient aanbeveling dat het CVO LBC-NVK Antwerpen het toetsbeleid prioritair ter hand neemt en in overleg met de partnerhogeschool op punt stelt.

CVO LBC-NVK Antwerpen dient over bovenstaande aanbevelingen een verbeterplan op te stellen.

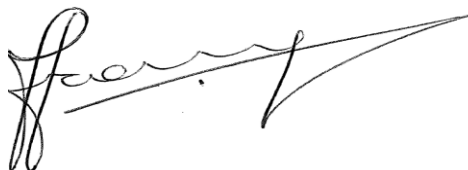
Slot

Het ZER bevat in zijn geheel erg weinig concrete informatie. De sterkte/zwakte analyse aan het einde van ieder hoofdstuk is erg summier en niet concreet. Dit dient zeker verder uitgewerkt te worden.

Het ontwerp van rapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en/of bezwaren van technische aard. De instelling heeft per e-mail gereageerd. Deze reactie heeft niet geleid tot aanpassing in het definitief vastgestelde rapport aangezien het nieuwe informatie betrof die werd aangeleverd na het indienen van het zelfevaluatie rapport en de opmaak van het ontwerprapport.

Brussel, 25 november 2016

Voor de Commissie Hoger Onderwijs

Luc François

Voorzitter Commissie Hoger Onderwijs

Reactie op het definitieve rapport
vanwege
CVO LBC-NVK 'Antwerpen'

Geachte leden van de commissie

Op vrijdag 25 november 2016 werden wij op de hoogte gesteld van het definitieve rapport over de opleidingen van ons centrum.

Wij betreuren de uitkomst van dit rapport en vinden het opmerkelijk dat de commissie geen rekening heeft gehouden met de elementen die we ter verduidelijking hebben aangedragen en die wij u hebben bezorgd per mail op datum van 31 oktober 2016.

Onze opleiding winkelmanagement doorstond eerder succesvol de TNO voor de NVAO. Deze procedure is een uitgebreide screening (rond inhoud, personeel en organisatie) van de opleiding en de instelling. Het omvat, naast het schrijven van een uitgebreid zelfevaluatierapport, een meerdaags bezoek van de commissie.

Het verwondert ons dat een uitgebreide screening door de NVAO ons in staat acht om een opleiding zowel inhoudelijk als organisatorisch in te richten en dat een beperktere screening dit oordeel in twijfel trekt.

Verder is het opmerkelijk omdat de commissie hiermee afwijkt van de procedure die door haarzelf werd opgesteld: in de procedure wordt namelijk geen onderscheid gemaakt tussen nieuwe en verduidelijkende informatie. Noch worden deze begrippen gedefinieerd binnen de procedure. Wij citeren: *“Het bestuur krijgt de mogelijkheid om op het ontwerp rapport te reageren voor wat de inhoud en eventuele feitelijke onjuistheden betreft”*. Pas in de motivatie van het eindrapport wordt melding gemaakt dat het *“nieuwe informatie betrof die werd aangeleverd na het indienen van het zelfevaluatierapport en de opmaak van het ontwerprapport”* waarmee de commissie geen rekening wenst te houden. Zoals reeds eerder gesteld, wordt hiervan in de procedure zelf geen melding gemaakt. In onze reactie hebben wij toelichting gegeven op de gestelde vragen en opmerkingen uit het ontwerprapport conform de oorspronkelijke procedure.

Eerder week de commissie ook al af van haar eigen procedures door het verleggen van deadlines voor het evalueren van de ingediende rapporten, het opstellen en doorsturen van de conceptrapporten, het ontvangen van reacties en vaststellen van het definitieve rapport.

Bij deze formuleren wij dan ook de hoop en vraag dat de commissie alsnog rekening houdt met de aangeleverde reactie op het conceptrapport, aangezien deze correct en binnen de bepalingen van de procedure werd aangeleverd. Voor de volledigheid sturen wij onze oorspronkelijke reactie mee als onderdeel van onze reactie. Wij gaan er van uit dat deze, conform de geldende procedure, in haar geheel mee wordt opgenomen bij een eventuele publicatie van de rapporten.

Hoogachtend

Johan Nicasie

Directeur CVO LBC-NVK 'Antwerpen'